

1. Пушкар Т. І. Фауна і екологія коротковусих прямокрилих (Orthoptera: Caelifera) Новгород-Сіверського Полісся України / Т. І. Пушкар // Харківське ентомологічне товариство. 2008. Том XV. С. 33-42.

2. Пушкар Т. І. Фауна та екологія коротковусих Прямокрилих (Orthoptera: Caelifera) природного заповідника «Розточчя» / Т. І. Пушкар // Харківське ентомологічне товариство. – 2009. Том XVII, № 1-2. С. 7-14.

ВПЛИВ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ *PINUS SYLVESTRIS* L. НА БІОМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ В УМОВАХ ВОЛИНСЬКОГО ПОЛІССЯ

Хомич С.М., Голуб С.М.

Волинський національний університет імені Лесі Українки

При розробці прогресивних технологій лісовідновлення і лісорозведення формується напрям, що передбачає інтенсивні методи вирощування садивного матеріалу й лісових культур. Він має забезпечити отримання укрупненого якісного садивного матеріалу, підвищення його приживлюваності та збереженості, посиленого росту на лісокультурній площі [2].

Невід’ємними елементами таких технологій є застосування регуляторів росту рослин що сприятиме підвищенню приживлюваності сіянців, збереженості культур і посиленню їхнього росту [1].

Мета і завдання досліджень. Мета роботи –дослідити вплив елементів технології вирощування садивного матеріалу *Pinus sylvestris* L., зокрема різних регуляторів росту рослин на біометричні показники в умовах Волинського Полісся. Завдання досліджень:

– оцінити ефективність застосування регуляторів росту рослин та оптимальні норми їх витрат при передвисівній обробці насіння;

– визначити оптимальні норми витрат і ефективність застосування регуляторів росту рослин при вегетативній обробці сіянців сосни звичайної.

У досліді з триманом–1 найбільший позитивний вплив намочування насіння на ріст сіянців за висотою та діаметром кореневої шийки встановлено при концентрації його 10 та 25 мг/л. Висота сіянців по відношенню до контролю більша на 15%, діаметр на 21-36%, довжина коріння – 14%. Найбільша охвоєність сіянців властива варіантам з концентрацією триману–1 25 і 50 мг/л, перевищує контроль на 30%. Практично у всіх варіантах досліді маса коріння перевищує контроль на 39-47%.

Агростимулін найбільший вплив на висоту сіянців мав у концентрації 3 мг/л. Перевищення над контролем сягало 16%. В інших варіантах висота сіянців більша ніж на контролі лише на 5-6%. В усіх варіантах досліді з агростимуліном

діаметр кореневої шийки більший контролю на 6-21%. Маса хвої та стовбурців зростає за збільшенням концентрації агростимуліну в розчинах від 1 до 3 мл/л, відповідно складає 19-24%, а збільшення маси коріння у варіантах 1-4 мл/л відповідно на 36–54%.

У досліді з намочуванням насіння сосни у розчинах фумару найбільш ефективна концентрація 0,00001%, найменша у даному досліді 0,1%. При цьому висота сіянців перевищує контроль на 14%, а діаметр кореневої шийки – на 10%. Виділяється цей варіант більшою, ніж на контролі, довжиною коріння – на 18%. Перевищує контроль маса хвої сіянців на 25%, стовбурців – 20%, коріння – 53%. Зі збільшенням концентрації фумару в розчині як біометричні показники, так і маси сіянців поступово зменшуються.

При обприскуванні сходів сосни на початку інтенсивного росту хвої та осьового пагона найбільш позитивний вплив на біометричні показники та масу сіянців виявили водні розчини регуляторів росту рослин триману-1 при концентрації 50 мг/л; агростимуліну – 1-4 мл/л; фумару – 0,00001%.

Таким чином рекомендуються наступні заходи:

Передвисівну підготовку насіння сосни проводити намочуванням на 12 годин у водних розчинах одного з регуляторів росту рослин: агростимулін з концентрацією 2–4 мл/л; триман 25–50 мг/л; фумар 0,00001–0,000001%. У процесі вирощування сіянців сосни у теплицях доцільно обприскувати сходи у період масового розгортання хвої та на початку росту осьового пагону водними розчинами регуляторів росту рослин з концентрацією: агростимуліна – 1-4 мл/л, тримана–1 – 50 мг/л або фумару – 0,00001%.

Список використаних джерел

1. Максимчук Н. В. Передвисівний обробіток насіння стимуляторами та їх вплив на ріст сіянців сосни // Науковий вісник НАУ. К., 2013. Вип. 61 С. 168-171.
2. Шевчук В.В. Вирощування садивного матеріалу сосни в закритому ґрунті // Лісоватипологія в Україні: сучасний стан, перспективи розвитку. Харків, 2007. С. 168-169.